

Békési Gábor

doktorandusz (PTE ÁJK), ÓNSZ titkár

Joghallgatók szakmai tehetséggondozása, különös tekintettel a releváns XXI. századi technológiákra – egy év a Nemzeti Tehetség Program tükrében

Az Óriás Nándor Szakkollégium életében az elmúlt esztendő kiemelt jelentőségű volt. A koronavírus-világjárvány fokozatos enyhülésének következtében a 2021-2022-es tanév már hagyományos módon zajlott, így az NTP-SZKOLL-21-0018. sz. Nemzeti Tehetség Program pályázat keretében vállalt tevékenységeinknek jelenléti formában tudtunk eleget tenni. E beszámoló célja, hogy rövid áttekintést nyújtson a pályázat keretében megvalósult programokról, eseményekről.

Az egyéves támogatási időszak mindkét félévében egy-egy 15 órás kurzussorozat megtartását vállalta a szakkollégium. Ennek megfelelően a pályázati programnak két fő célja volt. Egyfelől az általánosabb értelemben vett tehetséggondozás, másfelől pedig a jogász szakma számára releváns XXI. századi technológiákkal kapcsolatos kihívásokra fókuszáló képességfejlesztés. Ennek fényében az első félévben a hangsúly arra helyeződött, hogy a programban részt vevő hallgatók a XXI. században hasznosítható gyakorlati tudással rendelkező piacképes jogásszá válhassanak, amelynek elengedhetetlen feltétele a már meglévő készségek fejlesztése és új kompetenciák elsajátítása. A szakkollégium oktató tagjai prezentációs tréninget, kutatást és tanulmányírást segítő kurzusokat, továbbá retorikai képzéseket szerveztek. Emellett a szakkollégisták betekintést nyerhettek a beadványszerkesztés folyamataiba, valamint megismerkedhettek a különböző szakirodalmi és jogi adatbázisok használatával.

A pályázati program célja másfelől pedig az volt, hogy a szakkollégium tagjai megismerhessék a XXI. századi technológiák és digitális eszközök mögött meghúzódó, jogilag értékelhető kritikus pontokat, amely ismeret egy előremutató, a későbbiekben is hasznosítható tudást biztosít. A technológiai folyamatokba történő mélyebb betekintés a fiatal jogászok számára lehetővé teszi az eredményesebb jogalkalmazást, hiszen a jog megértéséhez ismernünk kell azokat a folyamatokat, amelyekre a jogi szabályozás vonatkozik. Ennek érdekében karunk oktatói, valamint gyakorló jogászok segítségével számos különböző kurzuselőadást sikerült megtartani. A félév dr. Hohmann Balázs (PTE ÁJK) „A beépített jogszerűség (legality by design)” c. bevezető előadásával indult, aki egy általános gondolatébresztőn keresztül kívánta felhívni a figyelmet a jog és a technológia különös kapcsolatára. Vendégelőadóként köszönthettük magunk között dr. Iványi Pétert, illetve dr. Várady Gézát a PTE Műszaki és Informatikai karról, akik a technológiai és gyakorlati tudásuk segítségével a bitcoin és a blockchain technikai oldaláról, valamint a drónok működéséről tartottak rendkívül

izgalmas előadásokat. A jog és a technológia kapcsolatának vizsgálatával összefüggésben megkerülhetetlen volt az autonóm járművek és a fenntarthatóság összefüggéseiről, illetőleg a legal tech által nyújtott lehetőségekről és kihívásokról szót ejteni. E témákat illetően két – technológia és jogi tudással egyaránt rendelkező – szakember volt segítségünkre. Dr. Kecskés Gábor (SZE ÁJK), valamint dr. Kakas Márk (OPL) közreműködésével a két – különböző időpontban tartott – intenzív kurzuselőadást követően kerekasztal-beszélgetéseket is szerveztünk, ahol a szakkollégistákon túl a szakmai nyilvánosság is feltehetette a kérdéseit, valamint megoszthatta a témával kapcsolatos észrevételeit, gondolatait. Az autonóm járművek jogi kérdéseivel összefüggésben választ kaphattunk többek között arra, hogy milyen kérdéseket vet fel a mesterséges intelligencia általi döntéshozatal és adatvédelem az autonóm járművek kontextusában, illetve hogy mik az autonóm járművek legfőbb kriminalisztikai és büntetőeljárásai kihívásai, továbbá megismerkedhettünk mesterséges intelligencia kapcsán az ún. trolley-problémáról az autonóm kontextusában. A dr. Kakas Márk, valamint dr. Hohmann Balázs vezetésével tartott kerekasztal-beszélgetésen a legal tech fogalmának tisztázását követően szó esett arról, hogy milyen gyakorlati haszna van a legal tech megoldások alkalmazásának és ezek milyen formában hasznosíthatók a különböző területeken, valamint kérdésként merült fel, hogy milyen jogi kihívásai vannak a legal tech megoldások alkalmazásának.

A pályázat keretében vállaltuk két tudományos publikáció elkészítését, amelyek a jog és a technológia kölcsönhatását kívánják bemutatni. A tudományos publikációkat rangos hazai lapokban kívánjuk megjelentetni, előreláthatólag a Jurában, valamint a Közjogi Szemlében. A két tanulmány témája: az önvezető vagy autonóm járművekkel kapcsolatos jogi dilemmák, illetve a drónok alkalmazásának lehetőségei a közszolgálatban. Ezzel a vállalással a cél elsősorban az volt, hogy a szakkollégistáink élvonalbeli magyar szakfolyóiratokban is publikálhassanak, és tárják az országos szakmai nyilvánosság elé friss kutatási eredményeiket.

Az elmúlt évek során szoros együttműködést alakítottunk ki a Collegium Iuridicummal, amely egy kolozsvári magyar nyelvű szakkollégium. 2019-ben szakkollégiumunk ellátogatott Kolozsvárra, ahol a két szakkollégium tagjai megismerkedhettek egymással. A pályázati évben a Collegium Iuridicum tagjaival – részben a vírushelyzetre való tekintettel – online folytattuk az együttműködést. A hallgatói kutatási hálózat kézzel fogható eredményeként a Collegium Iuridicum tagjai is tanulmányokat készítettek a projekt keretében kiadni készült kötetben, valamint a projekt témájával összefüggésben a 2022/2023-as tanév első szemeszterében szervezünk egy közös online konferenciát, ahol a szakkollégiumok tagjai ismertethetik a projekttel összefüggő kutatási eredményeiket.

A korábbi évekhez hasonlóan ebben az évben is kiadunk egy tanulmánykötetet a projekt

keretében végzett kutatási tevékenységek összefoglalásaként. A kötet témája a projekt specifikusabb témaköréhez, azaz a jog és a technológia korrelációjához igazodik. A kötetet a szakkollégium oktatói szerkesztették és lektorálták, a szerzők pedig a szakkollégisták, ideértve a Collegium Iuridicum tagjait is. E kötet nemcsak a szakkollégisták tudományos munkásságának fejlesztését szolgálja, hanem a magyar jogtudomány gyarapításához is hozzájárul. Szolgálja emellett a felnövekvő új kutatói generáció kinevelését, ezáltal a tudományos utánpótlásnevelést, amely fontos tartópillére a szakkollégiumi tevékenységnek. A kötet várhatóan 2022 nyarán jelenik meg.

A szakkollégium számára mindig is fontos volt a társadalmi szerepvállalás. Ennek jegyében ültettünk már fákat, jótékonysági főzéseket és ételosztást szerveztünk a rászorulóknak részére, valamint könyveket is gyűjtöttünk rászoruló családok számára. A pályázati évben a társadalmi szerepvállalás jegyében ruhagyűjtést szerveztünk rászoruló családok számára. A ruhák megvásárlása sokak számára nehézséget okoz és a múltbéli gyűjtések sikerén felbuzdulva úgy véljük, hogy számottevően tudunk segíteni a rászorulóknak. A ruhák elszállítása, elosztása a Baptista Szeretetszolgálat pécsi szervezetének segítségével valósulhatott meg. A gyűjtést elsődlegesen a szakkollégiumi tagok valósították meg, de a lehetőséget természetesen szélesebb körben, a PTE Állam- és Jogtudományi Karán is meghirdettük, ezáltal nemcsak növelve az összegyűjtött adomány mennyiségét, hanem széles körben kommunikálva és disszeminálva a "társadalmi felelősségvállalás: érték" üzenetet. A szakkollégiumunk – amellett, hogy saját jótékonysági programokat szervez – szívesen kapcsolódik be más intézmények által szervezett társadalmi felelősségvállalást elősegítő projektbe. Ebben a tanévben a PTE Sportiroda által szervezett „Fuss a rákgyógyításért” c. jótékonysági futáson vettünk részt.

A pályázat keretében a szakkollégisták olyan tudáshoz férhettek hozzá, amelyből a tudományos és a gyakorlati munkájuk során is profitálhatnak, valamint felelősebb, a digitális problémákat átlátó és az e technológiák nyújtotta lehetőségeket kihasználó szakemberekké válhatnak. Összességében a bonyolult informatikai megoldások megértését és az erre alkalmazandó jog szakszerű használatát sajátíthatták el a szakkollégisták a Nemzeti Tehetség Program által megteremtett lehetőségnek köszönhetően.